Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

3. oktober 2019*

»Præjudiciel forelæggelse – indvandringspolitik – tredjelandsstatsborgeres status som fastboende udlænding – direktiv 2003/109/EF – betingelser for at opnå status som fastboende udlænding – artikel 5, stk. 1, litra a) – faste, regelmæssige og tilstrækkelige indtægter«

I sag C-302/18,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (domstol i udlændingeretlige sager, Belgien) ved afgørelse af 14. december 2017, indgået til Domstolen den 4. maj 2018, i sagen

X

mod

Belgische Staat,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, A. Prechal (refererende dommer), og dommerne F. Biltgen, J. Malenovský, C.G. Fernlund og L.S. Rossi,

generaladvokat: H. Saugmandsgaard Øe,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– X ved advocaat J. Hardy,

– den belgiske regering ved C. Pochet, M. Jacobs og P. Cottin, som befuldmægtigede, bistået af advocaat E. Matterne,

– den tjekkiske regering ved M. Smolek og J. Vláčil, som befuldmægtigede,

– den tyske regering ved T. Henze og J. Möller, som befuldmægtigede,

– den franske regering ved E. de Moustier, A.-L. Desjonquères og E. Armoet, som befuldmægtigede,

* Processprog: nederlandsk.

– den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato L. D'Ascia

– den østrigske regering ved J. Schmoll, som befuldmægtiget,

– Europa-Kommissionen ved C. Cattabriga og G. Wils, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 6. juni 2019,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 5, stk. 1, litra a), i Rådets direktiv 2003/109/EF af 25. november 2003 om tredjelandsstatsborgeres status som fastboende udlænding (EUT 2004, L 16, s. 44).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem X og Belgische Staat (den belgiske stat) vedrørende bl.a. et afslag på en ansøgning om tilladelse til bosættelse og en ansøgning om meddelelse af status som fastboende udlænding.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 2003/86/EF

3 Artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 2003/86/EF af 22. september 2003 om ret til familiesammenføring (EUT 2003, L 251, s. 12) er sålydende:

»1. Ved indgivelsen af ansøgning om familiesammenføring kan medlemsstaten kræve, at ansøgeren godtgør, at referencepersonen råder over:

[…]

c) faste og regelmæssige indtægter, der er tilstrækkelige til, at referencepersonen kan forsørge sig selv og sine familiemedlemmer uden social bistand fra den pågældende medlemsstat. Medlemsstaterne vurderer disse indtægter på grundlag af deres art og regelmæssighed og kan tage hensyn til niveauet for nationale mindstelønninger og -pensioner samt antallet af familiemedlemmer.«

Direktiv 2003/109

4 Første, anden, fjerde, sjette, syvende og tiende betragtning til direktiv 2003/109 har følgende ordlyd:

»(1) Med henblik på gradvis at indføre et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed skal der ifølge [EF-traktaten] vedtages foranstaltninger, der skal sikre fri bevægelighed for personer, og i forbindelse hermed ledsageforanstaltninger vedrørende kontrol ved de ydre grænser, asyl og indvandring samt foranstaltninger vedrørende asyl og indvandring og beskyttelse [af] tredjelandsstatsborgeres rettigheder.

(2) Under sit ekstraordinære møde i Tammerfors den 15. og 16. oktober 1999 erklærede Det Europæiske Råd, at tredjelandsstatsborgeres retsstilling bør tilnærmes EU-borgeres retsstilling, og at en person, der har opholdt sig lovligt i en medlemsstat i en given periode, og som er i besiddelse af en tilladelse til længerevarende ophold, i den pågældende medlemsstat bør indrømmes en række ensartede rettigheder, der ligger så tæt som muligt på unionsborgernes rettigheder.

[…]

(4) Integrationen af tredjelandsstatsborgere, der er fastboende i medlemsstaterne, er en meget vigtig faktor til fremme af den økonomiske og sociale samhørighed, som er en af Fællesskabets grundlæggende målsætninger i overensstemmelse med traktaten.

[…]

(6) Hovedkriteriet for meddelelse af status som fastboende udlænding bør være varigheden af opholdet på medlemsstatens område. Opholdet skal have været lovligt og uden afbrydelse som vidnesbyrd om personens tilknytning til landet. Der bør fastsættes en vis fleksibilitet, så der kan tages hensyn til omstændigheder, der medfører, at en person midlertidigt må forlade det pågældende lands område.

(7) For at opnå status som fastboende udlænding bør tredjelandsstatsborgeren bevise, at han råder over de nødvendige midler og en sygeforsikring, så han ikke falder medlemsstaten til byrde. Medlemsstaterne kan, når de vurderer, om der rådes over faste og regelmæssige indtægter, tage hensyn til faktorer såsom bidrag til en pensionsordning og opfyldelse af skattemæssige forpligtelser.

[…]

(10) Der bør udarbejdes et system af procedureregler for behandlingen af ansøgninger om opnåelse af status som fastboende udlænding. Procedurerne bør være effektive og mulige at administrere inden for rammerne af medlemsstaternes normale administration. De bør desuden være gennemsigtige og retfærdige for således at give de pågældende en passende retssikkerhed. De bør ikke udgøre et middel til at hindre udøvelse af opholdsretten.«

5 Direktivets artikel 5 med overskriften »Betingelser for at opnå status som fastboende udlænding« bestemmer:

»1. Medlemsstaterne kræver af tredjelandsstatsborgere bevis for, at de til sig selv og de familiemedlemmer, som de har forsørgerpligt over for, råder over:

a) faste og regelmæssige indtægter, der er tilstrækkelige til, at de pågældende kan forsørge sig selv og deres familiemedlemmer uden social bistand fra den pågældende medlemsstat. Medlemsstaterne vurderer disse indtægter på grundlag af deres art og regelmæssighed og kan tage hensyn til mindsteniveauet for lønninger og pensioner forud for ansøgningen om opnåelse af status som fastboende udlænding

b) en sygeforsikring, der dækker alle de risici, der normalt er dækket for den pågældende medlemsstats egne statsborgere.

[…]«

6 Direktivets artikel 7, stk. 1, fastsætter:

»For at opnå status som fastboende udlænding skal den pågældende tredjelandsstatsborger indgive en ansøgning til de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor vedkommende opholder sig. Tredjelandsstatsborgeren vedlægger den i henhold til national ret fastsatte dokumentation for, at vedkommende opfylder betingelserne i artikel 4 og 5, samt, hvis det er påkrævet, gyldig rejselegitimation eller en bekræftet kopi heraf.

[…]«

7 Direktivets artikel 8, stk. 1, er sålydende:

»Status som fastboende udlænding er permanent, jf. dog artikel 9.«

8 Artikel 9 i direktiv 2003/109, der har overskriften »Inddragelse eller fortabelse af status som fastboende udlænding«, bestemmer følgende i stk. 1:

»Fastboende udlændinge har ikke længere ret til at beholde deres status som fastboende udlændinge i følgende tilfælde:

a) hvis det fastslås, at status som fastboende udlænding er opnået ved svig

b) hvis den pågældende udvises under de i artikel 12 omhandlede omstændigheder

c) hvis den pågældende har været fraværende fra Fællesskabets område i en periode på tolv på hinanden følgende måneder.«

9 Direktivets artikel 11 fastsætter:

»1. En fastboende udlænding har samme rettigheder som medlemsstatens statsborgere med hensyn til følgende:

a) adgang til lønnet arbejde og selvstændig virksomhed, forudsat at arbejdet ikke – heller ikke lejlighedsvis – vedrører udøvelsen af offentlig myndighed, og ansættelses- og arbejdsvilkår, herunder regler om afskedigelse og løn

[…]«

10 Direktivets artikel 12 bestemmer:

»1. Medlemsstaterne kan kun træffe afgørelse om at udvise en fastboende udlænding, hvis vedkommende udgør en reel og tilstrækkeligt alvorlig trussel mod den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed.

2. Det i stk. 1 omhandlede afslag må ikke begrundes i økonomiske forhold.

[…]«

11 Direktivets artikel 13 har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne kan udstede permanente eller tidsubegrænsede opholdstilladelser på gunstigere vilkår end fastsat i dette direktiv. Sådanne opholdstilladelser giver ikke adgang til opholdsret i andre medlemsstater som omhandlet i kapitel III i dette direktiv.«

Direktiv 2004/38/EF

12 Artikel 7 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, om ændring af forordning (EØF) nr. 1612/68 og om ophævelse af direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF (EUT 2004, L 158, s. 77, berigtiget i EUT 2004, L 229, s. 35), fastsætter:

»1. Enhver unionsborger har ret til at opholde sig på en anden medlemsstats område i mere end tre måneder, hvis den pågældende:

a) er arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i værtsmedlemsstaten, eller

b) råder over tilstrækkelige midler til sig selv og sine familiemedlemmer, således at opholdet ikke bliver en byrde for værtsmedlemsstatens sociale system, og er omfattet af en sygeforsikring, der dækker samtlige risici i værtsmedlemsstaten, eller

c) – er indskrevet ved en privat eller offentlig institution, der er godkendt eller som finansieres af værtsmedlemsstaten i medfør af dennes lovgivning eller administrative praksis, med henblik på dér som hovedaktivitet at følge en uddannelse, herunder en erhvervsuddannelse, og

– er omfattet af en sygeforsikring, der dækker samtlige risici i værtsmedlemsstaten, og ved en erklæring eller på anden tilsvarende måde, efter den pågældende persons eget valg godtgør over for den relevante nationale myndighed, at vedkommende råder over tilstrækkelige midler til sig selv og sine familiemedlemmer, således at opholdet ikke bliver en byrde for værtsmedlemsstatens sociale system[…]

[…]«

13 Direktivets artikel 14 med overskriften »Bevarelse af retten til ophold« bestemmer følgende i stk. 2:

»Unionsborgere og deres familiemedlemmer har ret til ophold som omhandlet i artikel 7, 12 og 13, såfremt de opfylder de i disse artikler opstillede betingelser.

[…]«

Belgisk ret

14 Artikel 15a, i wet betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (lov om udlændinges indrejse, ophold og etablering på samt udvisning fra det nationale område) af 15. december 1980 (*Belgisch Staatsblad*, 31.12.1980, s. 14584) har i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen (herefter »udlændingeloven«), følgende ordlyd:

»§ 1 En udlænding, der ikke er statsborger i Den Europæiske Union, gives status som fastboende udlænding, når udlændingen opfylder de i § 3 fastsatte betingelser og dokumenterer at have haft lovligt og uafbrudt ophold i [Kongeriget Belgien] i løbet af de fem år, der går umiddelbart forud for ansøgningen om status som fastboende udlænding, medmindre hensyn til den offentlige orden eller den nationale sikkerhed taler herimod.

[…]

§ 3 Udlændingen [som omhandlet i § 1] skal bevise, at han til sig selv og de familiemedlemmer, som han har forsørgerpligt over for, råder over faste og regelmæssige midler, der er tilstrækkelige til hans eget og hans familiemedlemmers underhold for at undgå, at de falder det offentlige til byrde, og at han har en sygeforsikring, der dækker i Belgien.

De midler til underhold, der omhandles i første afsnit, skal mindst være lig det indkomstniveau, under hvilket der kan tilkendes social bistand. Ved vurderingen af, om midlerne er tilstrækkelige, tages der hensyn til deres art og regelmæssighed.

Ved kongelig anordning efter rådslagning og afstemning i ministerrådet fastsætter kongen under hensyntagen til de kriterier, der er defineret i andet afsnit, minimumsbeløbet for de påkrævede midler til underhold.«

15 I cirkulæret vedrørende status som fastboende udlænding af 14. juli 2009 (*Belgisch Staatsblad*, 11.8.2009) bliver det præciseret, at beviset for de nævnte midler til underhold kan føres på følgende måde:

»Bevis for midler til underhold kan føres gennem lønindkomst, en arbejdsløshedsydelse, en invaliditetsydelse, tidlig pensionering, alderdomsunderstøttelse, en ydelse udbetalt inden for rammerne af en arbejdsskadeforsikring eller en erhvervssygdomssikring, […]. Denne liste er ikke udtømmende.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

16 X, der har oplyst, at han er camerounsk statsborger, indgav den 26. juli 2007 en ansøgning om visum som studerende til den belgiske ambassade i Yaoundé (Cameroun). Han fik meddelt det nævnte visum, og hans opholdstilladelse i Belgien blev hvert år forlænget indtil den 15. januar 2016. Den 19. januar 2016 blev der tildelt en opholdstilladelse efter X's ansøgning med den begrundelse, at han var i besiddelse af en arbejdstilladelse. Denne tilladelse var gyldig til den 14. januar 2017.

17 Den 27. december 2016 indgav X en ansøgning om meddelelse af status som fastboende udlænding. Til støtte for denne ansøgning fremlagde han som bevis for, at han rådede over faste, regelmæssige og tilstrækkelige midler til underhold, bl.a. ansættelseskontrakter, en skatteansættelse og lønsedler, der vedrørte hans bror. X fremlagde endvidere et undertegnet dokument fra sin bror, hvori broderen erklærede at ville sørge for, at »den pågældende »til sig selv og de familiemedlemmer, som han har forsørgerpligt over for, råder over faste og regelmæssige indtægter, der er tilstrækkelige til hans eget og hans familiemedlemmers underhold for at undgå, at de falder det offentlige til byrde« som omhandlet i [udlændingelovens] artikel 15a«

18 Ved afgørelse af 5. april 2017 meddelte gemachtigde van de staatssecretaris voor Asiel en Migratie en Administratieve Vereenvoudiging (den befuldmægtigede for statssekretæren med ansvar for asyl og migration, Belgien) (herefter »den befuldmægtigede«) afslag på denne ansøgning. Hvad angår de faste, regelmæssige og tilstrækkelige midler til underhold som omhandlet i udlændingelovens artikel 15a var afgørelsen sålydende:

»Den berørte råder ikke over egne indtægter. Det fremgår, at han ikke har udført lønnet beskæftigelse siden den 31. maj 2016, og at han på nuværende tidspunkt ikke råder over nogen indtægter. Han har henvist til sin brors indtægter. Den berørte skal godtgøre, at han råder over tilstrækkelige midler til underhold til sig selv, således at han ikke falder den belgiske stat til byrde.«

19 X har anlagt sag ved Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (domstol i udlændingeretlige sager, Belgien) til prøvelse af denne afgørelse og har inden for rammerne af denne gjort gældende, at afgørelsen var baseret på en urigtig fortolkning af den betingelse om midler til underhold, der er

indeholdt i artikel 5, stk. 1, i direktiv 2003/109 – hvilken bestemmelse udlændingelovens artikel 15a udgør gennemførelsen af – med den begrundelse, at disse bestemmelser ikke opstiller et krav om, at der kun skal tages hensyn til ansøgerens egne midler.

20 X har anført, at udtrykket »råde over tilstrækkelige indtægter« som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i direktiv 2003/109 skal fortolkes på samme måde som de identiske ord, der anvendes i direktiv 2003/86 og 2004/38. Med direktiv 2003/109 tilsigtes det at tilnærme retsstillingen for indehavere af en opholdstilladelse som fastboende udlænding til den status, som unionsborgere har. Det følger navnlig heraf, at den retspraksis, der vedrører direktiv 2004/38, og den relevante retspraksis, som hidrører fra tiden før direktivets ikrafttræden, og hvoraf det fremgår, at direktivet ikke indeholder det mindste krav med hensyn til de tilstrækkelige indtægters oprindelse, skal anvendes analogt.

21 Den befuldmægtigede har derimod gjort gældende, at den blotte omstændighed, at X bliver forsørget af sin bror, ikke indebærer, at han råder over en regelmæssig og fast indkomst. Den befuldmægtigede er af den opfattelse, at vurderingen af indtægterne inden for rammerne af en familiesammenføringsprocedure ikke kan foretages på samme måde som den, der foretages i forbindelse med en procedure for meddelelse af status som fastboende udlænding. I øvrigt forholder det sig således, at i tilfælde af en familiesammenføring, som vedrører en unionsborger, kan der kun tages hensyn til sidstnævntes indtægter.

22 Henset til disse betragtninger ønsker den forelæggende ret bl.a. oplyst, om artikel 5, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/109 skal fortolkes således, at de heri omhandlede »indtægter« udelukkende er sagsøgerens »egne indtægter«, eller om dette begreb omfatter andre former for indtægter.

23 På denne baggrund har Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (domstol i udlændingeretlige sager, Belgien) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 5, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/109[…], der (bl.a.) bestemmer, at tredjelandsstatsborgere for at få status som fastboende udlændinge skal bevise, at de til sig selv og de familiemedlemmer, som de har forsørgerpligt over for, »råder« over faste og regelmæssige indtægter, der er tilstrækkelige til, at de pågældende kan forsørge sig selv og deres familiemedlemmer uden social bistand fra den pågældende medlemsstat, fortolkes således, at der hermed kun menes tredjelandstatsborgernes »egne indtægter«?

2) [Er] det herved tilstrækkeligt, at disse indtægter er til rådighed for tredjelandsstatsborgeren, uden at der stilles betingelser med hensyn til indtægternes oprindelse, således at de også kan stilles til rådighed for tredjelandsstatsborgeren af et familiemedlem eller en anden tredjemand?

3) Såfremt det sidste spørgsmål besvares bekræftende, er det i dette tilfælde tilstrækkeligt med en bindende erklæring fra tredjemanden, hvormed denne forpligter sig til at sørge for, at ansøgeren om status som fastboende udlænding »til sig selv og de familiemedlemmer, som han har forsørgerpligt over for, råder over faste og regelmæssige midler, der er tilstrækkelige til hans eget og hans familiemedlemmers underhold for at undgå, at de falder det offentlige til byrde«, for at bevise, at ansøgeren kan råde over indtægter som omhandlet i artikel 5, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/109[…]?«

Om de præjudicielle spørgsmål

24 Med sine spørgsmål, der skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 5, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/109 skal fortolkes således, at det i denne bestemmelse omhandlede begreb »indtægter« alene vedrører de »egne indtægter« hos ansøgeren om status som fastboende udlænding, eller om dette begreb ligeledes omfatter de indtægter, som denne ansøger får

stillet til rådighed af tredjemand, samt i givet fald, om en erklæring om forsørgelse, der er afgivet af nævnte tredjemand, er tilstrækkeligt med henblik på at føre bevis for, at ansøgeren råder over faste, regelmæssige og tilstrækkelige indtægter i bestemmelsens forstand.

25 I medfør af artikel 5, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/109 kræver medlemsstaterne af tredjelandsstatsborgere bevis for, at de til sig selv og de familiemedlemmer, som de har forsørgerpligt over for, råder over faste og regelmæssige indtægter, der er tilstrækkelige til, at de pågældende kan forsørge sig selv og deres familiemedlemmer uden social bistand fra den pågældende medlemsstat. Medlemsstaterne vurderer disse indtægter på grundlag af deres art og regelmæssighed og kan tage hensyn til mindsteniveauet for lønninger og pensioner forud for ansøgningen om opnåelse af status som fastboende udlænding.

26 Da artikel 5, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/109 ikke indeholder nogen henvisning til medlemsstaternes nationale ret, skal begrebet »indtægter«, der er anvendt i denne bestemmelse, anses for at være et selvstændigt EU-retligt begreb og fortolkes ensartet i hele Unionen, uanset de kvalifikationer, der anvendes i medlemsstaterne, idet der skal tages hensyn til den pågældende bestemmelses ordlyd, til de mål, der forfølges med den ordning, som bestemmelsen udgør en del af, og til den sammenhæng, hvori bestemmelsen indgår (jf. i denne retning dom af 9.11.2017, Maio Marques da Rosa, C-306/16, EU:C:2017:844, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).

27 Hvad for det første angår ordlyden af artikel 5, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/109 skal det bemærkes, at den spanske, engelske, franske og italienske version af denne bestemmelse anvender et udtryk, der svarer til ordet »midler«, idet dette begreb efter dets sædvanlige betydning kan omfatte alle finansielle midler, som ansøgeren om status som fastboende udlænding råder over, uanset midlernes oprindelse. I den nederlandske og tyske version af den nævnte bestemmelse anvendes der derimod ord, der svarer til begrebet »indkomst«, som mere snævert omfatter personlige midler, herunder bl.a. dem, der hidrører fra den økonomiske virksomhed hos ansøgeren om status som fastboende udlænding, hvilket synes at udelukke midler, der hidrører fra tredjemand, såsom et familiemedlem.

28 Henset til denne tvetydighed gør ordlyden af artikel 5, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/109 det ikke i sig selv muligt at fastlægge arten eller oprindelsen af de indtægter, der er omhandlet deri.

29 Hvad for det andet angår formålet med direktiv 2003/109 tilsigtes det hovedsageligt med direktivet at integrere tredjelandsstatsborgere, der er fastboende i medlemsstaterne. Som det fremgår af anden betragtning til direktivet, har dette ved at tildele de nævnte tredjelandsstatsborgere status som fastboende udlænding endvidere til formål at tilnærme disse statsborgeres retsstilling til den retsstilling, som medlemsstaternes statsborgere har (jf. i denne retning dom af 18.10.2012, Singh, C-502/10, EU:C:2012:636, præmis 45 og den deri nævnte retspraksis).

30 Hvad angår den nævnte integration fremgår det af fast retspraksis, således som det ligeledes bekræftes af sjette betragtning til direktiv 2003/109, at den først og fremmest følger af varigheden af det lovlige og uafbrudte ophold på fem år, der vidner om den omhandlede persons tilknytning til landet og således om, at personen er fastboende (jf. i denne retning dom af 17.7.2014, Tahir, C-469/13, EU:C:2014:2094, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis). Ud fra dette synspunkt synes oprindelsen af de midler, som en ansøger om status som fastboende udlænding skal råde over, ikke at være et afgørende kriterium.

31 Hvad for det tredje angår den sammenhæng, hvori artikel 5, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/109 indgår, skal det bemærkes, at kravet om at råde over faste, regelmæssige og tilstrækkelige indtægter udgør en af de materielle betingelser for at opnå status som fastboende udlænding. I betragtning af det formål, der forfølges med direktiv 2003/109, og den ordning, det indfører, forholder det sig således, at når tredjelandsstatsborgere opfylder betingelserne og overholder de fremgangsmåder, der er fastsat ved direktiv 2003/109, har de ret til at opnå status som fastboende udlænding samt til de øvrige rettigheder, der følger af meddelelsen af denne status (jf. i denne retning dom af 26.4.2012,

Kommissionen mod Nederlandene, C-508/10, EU:C:2012:243, præmis 68). I denne sammenhæng gør artikel 5, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/109 – således som generaladvokaten i det væsentlige ligeledes har anført i punkt 46 i forslaget til afgørelse – det principielt ikke muligt at opstille supplerende betingelser med hensyn til oprindelsen af de i denne bestemmelse omhandlede indtægter.

32 Henset til den bredere sammenhæng, hvori nævnte bestemmelse indgår, skal det endvidere bemærkes, at et sammenligneligt krav om at råde over »indtægter« også er indeholdt i artikel 7, stk. 1, litra b), i direktiv 2004/38, hvoraf det fremgår, at enhver unionsborger har ret til at opholde sig på en anden medlemsstats område i mere end tre måneder, hvis den pågældende bl.a. råder over tilstrækkelige midler til sig selv og sine familiemedlemmer, således at opholdet ikke bliver en byrde for værtsmedlemsstatens sociale system.

33 Domstolen har fastslået, at en fortolkning af den i artikel 7, stk. 1, litra b), i direktiv 2004/38 fastsatte betingelse om tilstrækkelige midler, hvorefter den berørte selv skal råde over sådanne midler uden i denne henseende at kunne henholde sig til midler hos et familiemedlem, der har ledsaget den pågældende, vil føje et krav vedrørende midlernes oprindelse til denne betingelse, således som den er formuleret i direktiv 2004/38, der ville udgøre et uforholdsmæssigt indgreb i udøvelsen af den ved artikel 21 TEUF sikrede grundlæggende ret til at færdes og opholde sig frit, eftersom den ikke er nødvendig for at opnå det med artikel 7, stk. 1, litra b), i direktiv 2004/38 forfulgte mål, nemlig at beskytte medlemsstaternes offentlige finanser (jf. i denne retning dom af 16.7.2015, Singh m.fl., C-218/14, EU:C:2015:476, præmis 75 og den deri nævnte retspraksis).

34 Det i artikel 5, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/109 omhandlede begreb »indtægter« kan fortolkes analogt med det i artikel 7, stk. 1, litra b), i direktiv 2004/38 omhandlede begreb, således at begrebet ikke udelukker, at den berørte kan henholde sig til indtægter, der hidrører fra tredjemand, som er medlem af den pågældendes familie.

35 Henset imidlertid til den omstændighed, at opnåelse af status som fastboende udlænding er endelig, og henset til formålet med artikel 5, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/109, som er at bevare den pågældende medlemsstats socialsikringssystem, har betingelserne om »indtægter« i dette direktivs forstand en anden rækkevidde end den, der er fastsat i direktiv 2004/38.

36 Det fremgår nemlig af artikel 5, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/109, at medlemsstaterne vurderer indtægterne på grundlag af deres art og regelmæssighed og kan tage hensyn til mindsteniveauet for lønninger og pensioner forud for ansøgningen om opnåelse af status som fastboende udlænding. I modsætning til artikel 7, stk. 1, litra b), i direktiv 2004/38 fastsætter artikel 5, stk. 1, litra a), andet afsnit, i direktiv 2003/109 desuden et krav om, at de heri omhandlede indtægter ikke alene skal være »tilstrækkelige«, men ligeledes »faste« og »regelmæssige«.

37 Hvad fortsat angår den sammenhæng, hvori sidstnævnte bestemmelse indgår, skal det bemærkes, at kravet om at råde over »faste og regelmæssige indtægter, der er tilstrækkelige«, også er indeholdt i artikel 7, stk. 1, litra c), i direktiv 2003/86. Domstolen har allerede fastslået, at det fremgår af selve ordlyden af denne bestemmelse og navnlig af anvendelsen af ordene »faste« og »regelmæssige«, at de i denne bestemmelse omhandlede indtægter skal være af en vis vedvarende og kontinuerlig karakter. I denne henseende vurderer medlemsstaterne i henhold til artikel 7, stk. 1, litra c), andet punktum, i direktiv 2003/86 de nævnte indtægter på grundlag af bl.a. deres »regelmæssighed« (jf. i denne retning dom af 21.4.2016, Khachab, C-558/14, EU:C:2016:285, præmis 30).

38 Artikel 7, stk. 1, litra c), i direktiv 2003/86 kan derfor ikke fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for, at den berørte medlemsstats kompetente myndighed ved behandlingen af en ansøgning om familiesammenføring kan undersøge, om betingelsen om referencepersonens indtægter er opfyldt, under hensyn til en vurdering af, om disse indtægter vil blive opretholdt efter tidspunktet for indgivelsen af denne ansøgning (jf. i denne retning dom af 21.4.2016, Khachab, C-558/14, EU:C:2016:285, præmis 31).

39 Hvad i øvrigt angår den nævnte bestemmelse og navnlig begrebet »tilstrækkelige«, der fremgår af dens ordlyd, har Domstolen allerede fastslået, at henset til, at omfanget af behovene kan variere betydeligt fra person til person, skal bestemmelsen fortolkes således, at medlemsstaterne kan angive et vist beløb som referencebeløb, men ikke således, at de kan kræve en minimumsindtægt uden at foretage en individuel undersøgelse af hver ansøgers situation (jf. i denne retning dom af 4.3.2010, Chakroun, C-578/08, EU:C:2010:117, præmis 48).

40 Det følger derfor af artikel 7, stk. 1, litra c), i direktiv 2003/86, at det afgørende ikke er indtægternes oprindelse, men deres varige og tilstrækkelige karakter under hensyntagen til den berørtes individuelle situation.

41 Det følger af undersøgelsen af ordlyden af og formålet med artikel 5, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/109 samt den sammenhæng, hvori bestemmelsen indgår, at det, henset bl.a. til sammenlignelige bestemmelser i direktiv 2004/38 og 2003/86, forholder sig således, at oprindelsen af de i bestemmelsen omfattede indtægter ikke er et afgørende kriterium for den pågældende medlemsstat med henblik på at kontrollere, om disse er faste, regelmæssige og tilstrækkelige.

42 Således som generaladvokaten har anført i punkt 77 i forslaget til afgørelse, tilkommer det derfor medlemsstaternes kompetente myndigheder at foretage en konkret og samlet vurdering af den individuelle situation, som ansøgeren om status som fastboende udlænding befinder sig i, og at godtgøre, hvorfor disse indtægter er tilstrækkelige eller ej og har eller ikke har en vis vedvarende og kontinuerlig karakter, således at ansøgeren ikke vil falde værtsmedlemsstaten til byrde.

43 De indtægter, der hidrører fra tredjemand eller et medlem af ansøgerens familie, er derfor ikke udelukket ved artikel 5, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/109, forudsat at de er faste, regelmæssige og tilstrækkelige. I en situation som den i hovedsagen omhandlede kan den omstændighed, at en erklæring om forsørgelse, som er afgivet af tredjemand eller et medlem af ansøgerens familie, er retligt bindende, i denne henseende udgøre et vigtigt forhold at tage i betragtning. Det er ligeledes muligt for medlemsstaternes kompetente myndigheder at tage hensyn til bl.a. familiebåndet mellem ansøgeren om status som fastboende udlænding og det eller de familiemedlemmer, som er parate til at forsørge denne. Tilsvarende kan arten og den vedvarende bestående af indtægterne hos denne ansøgers familiemedlem eller familiemedlemmer udgør relevante forhold i denne henseende.

44 Henset til ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 5, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/109 skal fortolkes således, at det i denne bestemmelse omhandlede begreb »indtægter« ikke alene vedrører de »egne indtægter« hos ansøgeren om status som fastboende udlænding, men ligeledes kan omfatte de indtægter, som denne ansøger får stillet til rådighed af tredjemand, forudsat at de, henset til den pågældende ansøgers individuelle situation, anses for faste, regelmæssige og tilstrækkelige.

Sagsomkostninger

45 Da sagen i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Artikel 5, stk. 1, litra a), i Rådets direktiv 2003/109/EF af 25. november 2003 om tredjelandsstatsborgeres status som fastboende udlænding skal fortolkes således, at det i denne bestemmelse omhandlede begreb »indtægter« ikke alene vedrører de »egne indtægter« hos

ansøgeren om status som fastboende udlænding, men ligeledes kan omfatte de indtægter, som denne ansøger får stillet til rådighed af tredjemand, forudsat at de, henset til den pågældende ansøgers individuelle situation, anses for faste, regelmæssige og tilstrækkelige.

Underskrifter